

Punktprevalensmätning (PPM) av basala hygienrutiner och klädregler (BHK)

Vad och varför?

Varför ska vi mäta följsamhet?

- Regelbundna mätningar där resultaten analyseras och återkopplas till personal
 - ökar medvetenheten om BHK
 - uppmärksammar risker/svåra situationer
 - ger möjlighet att hitta lösningar /utvecklingsområden inom verksamheten
- hjälper oss att tillsammans skapa en säker miljö för vårdtagare och personal

Mätning av BHK

- Ett patientsäkerhetsverktyg
- För att identifiera förbättringsområden
- Vi mäter inte för att peka ut individer utan för att hjälpas åt att gemensamt bli bättre

Varför är detta så viktigt?

- Vårdrelaterade infektioner (VRI) drabbar ca 10 % av inneliggande patienter. VRI leder till lidande, förlängd vårdtid och ökad mortalitet
- Många VRI är möjliga att förebygga
- Kontaktsmitta är den vanligaste smittvägen och god handhygien är den viktigaste åtgärden för att motverka smittspridning och uppkomst av vårdrelaterade infektioner

En vårdrelaterad infektion kostar i genomsnitt 107 000 kronor för svensk sjukvård.

Varje år drabbas minst 57 000 patienter av en vårdrelaterad infektion i slutenvård i Sverige.

Vårdrelaterade infektioner kan undvikas. 20 000–30 000 patienter kan få åka hem tidigare.

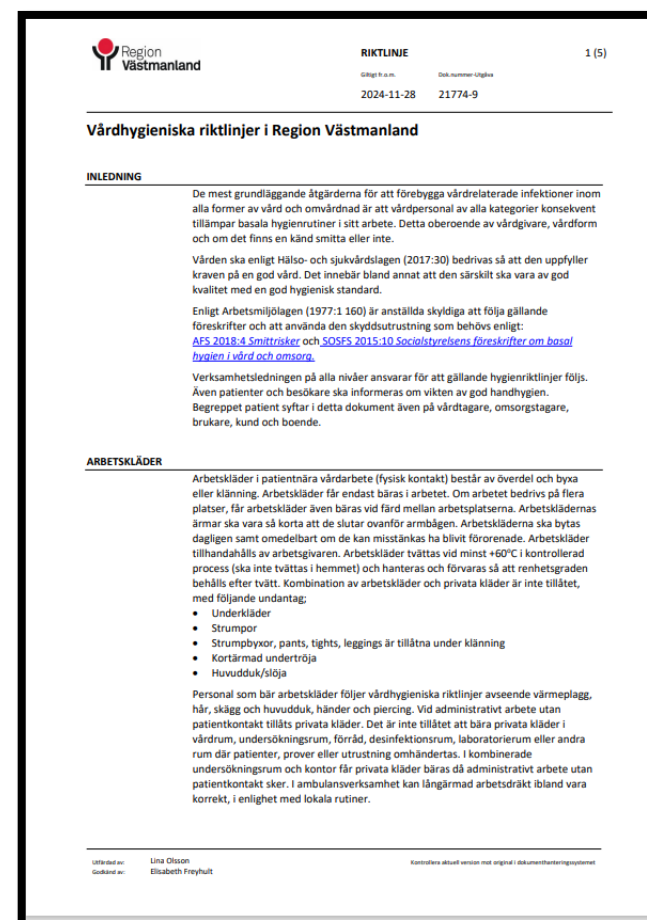
Vad förväntas av dig som vårdpersonal

- Följ basala hygienrutiner konsekvent
- Föregå med gott exempel
- Hjälp kollegor – med respekt

Basala hygienrutiner och klädrutiner – E-utbildning

- E-utbildningen för basala hygienrutiner och klädregler (BHK) ska genomföras årligen. E-utbildningen hittar du på [kompetensplatsen](#), sök i utbildningskatalogen.
- Informationen i utbildningen kommer från [Vårdhygieniska riktlinjer i Region Västmanland](#)

Vad mäts?

1 + 2 Korrekt desinfektion av händer före och efter

Desinfektion av händerna ska utföras:

- direkt före och direkt efter patientnära arbete (vid undersökning, vård eller behandling)
- före rent arbete och efter smutsigt arbete
- före och efter användning av handskar

Vad mäts?

3. Korrekt användning av handskar

- Handskar ska användas vid kontakt med kroppsvätskor (sår, blod, urin, avföring, sekret, etc)
- Handskar byts mellan arbete med olika patienter samt mellan olika arbetsmoment hos samma patient.
- Handskar ska kastas direkt efter användning

Vad mäts?

4. Korrekt användning av engångsförkläde

Engångsförkläde av plast eller patientbunden skyddsrock ska användas:

- om det finns en risk för att arbetskläderna kommer i kontakt med patient, kroppsvätskor eller annat biologiskt material.

Vad mäts?

5. Korrekt arbetsdräkt

Arbetskläderna ska:

- ha korta ärmar
- bytas dagligen
- bytas om de blivit våta eller synligt förorenade

Vad mäts?

6. Inga ringar, klockor, armband, bandage eller stödskenor

Händer och underarmar ska vara fria från:

- ringar
- klockor
- armband
- bandage och stödskenor

För att händer och underarmar ska kunna desinfekteras med handsprit

Vad mäts?

7. Korrekta naglar

Naglar ska vara

- kortklippta
- fria från nagellack

För att händerna ska kunna desinfekteras med handsprit

Vad mäts?

8. Korrekt hår

Hår ska vara

- kort

eller

- uppsatt om det är längre än axellångt
för att inte hänga i arbetsfältet

Kom ihåg

- Vi mäter för att skapa ett lärande och se förbättringsmöjligheter
- Basala hygienrutiner räddar liv
- Enkla åtgärder – stor effekt
- Vi bemöter varandra med respekt för att skapa en god patientsäkerhetskultur
- Genom att ge feedback direkt vid observationerna (inte inför patient) skapar vi ett gemensamt engagemang för de viktiga hygienfrågorna

Tack

Mer information finns i
[Punktprevalensmätning: Basala hygienrutiner och klädregler](#)

INSTRUKTION

Giltigt fr o.m.

Dok.nummer-Utgåva

2025-11-05

68509-12

1 (4)

Punktprevalensmätning: Basala hygienrutiner och klädregler

INLEDNING

En hög följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler (BHK) är en av de viktigaste faktorerna för en minskning av vårdrelaterade infektioner. Punktprevalensmätningen (PPM) baseras på Socialstyrelsens föreskrifter om basala hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10). Mätningen sker i samtliga verksamheter där vård och omsorg bedrivs, i såväl regioner som kommuner, två gånger per år, vecka 11-12 samt 40-41.

Region Västmanland har satt som mål att följsamheten ska vara minst 90 %.

Punktprevalensmätningar av basala hygienrutiner och klädregler en del av vårdens kvalitetsuppföljning och resultaten bör användas för det förbättringsarbete som görs på varje vårdavdelning och vårdenhet runt om i Sverige.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Mätningen delas upp inom områdena basala hygienrutiner respektive klädregler och utförs genom observationer. Observationerna sker under den angivna tidsperioden och utförs av en eller flera personer, förslagsvis hygienombud som är utsedda av ledningen. Dessa personer ska kunna [Vårdhygieniska riktlinjer i Region Västmanland](#).

Observationer utförs bara vid patientnära arbete, omvårdnad, behandling eller undersökning. Samma person observeras både för basala hygienrutiner och klädregler.

På normalstor enhet görs 10 observationer. Om enheten har färre än 15 anställda, sträva efter 5 observationer.

1. Vårdhygien sänder påminnelse till chef inför mätning.
2. Chef utser hygienombud eller annan person som utför mätningen.
3. Protokoll fylls i och registreras enligt instruktion nedan. Affischer för patientobservationer sätts upp enligt instruktion nedan.
4. Chef har ansvar för att följa upp resultat av mätningar som utförts. I de fall som resultatet inte når uppsatt målvärde ska en handlingsplan tas fram. Handlingsplanen beskriver åtgärder och insatser för att förbättra följsamheten till BHK.

Observation av gästande vårdpersonal

Observation av personal från andra enheter registreras i enkäten under respektive hemmaverksamhet (genom att frågan "Var arbetar du?" besvaras med den observerade personens verksamhetstillhörighet) och ev enhet besvaras med "Observerad vid annan enhet". Exempelvis: Du arbetar på MAVA och har observerat en ortopedkonsult. När du registrerar observationen väljer du "Ortopedkliniken" och därefter "Observerad vid annan enhet". Om du observerat en medarbetare som arbetar vid din klinik, men du inte känner till hans enhetstillhörighet, kan du på samma sätt välja "Observerad vid annan enhet". Exempelvis: Du arbetar på MAVA

Utsänd av: Martina Ågren

Godkänd av: Elisabeth Freyhult

Kontrollera aktuell version mot original i dokumenthanteringssystemet

